

Vyučovaci predmet výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebvýjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej **činnostnej** povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebvýjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Vyučovaci predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj **vizuálnej gramotnosti** ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Dosiahnutie funkčnej vizuálnej gramotnosti definujú ciele vzdelávania predmetu pre jednotlivé cykly. Jej funkčnosť je súborom viacerých spôsobilostí, ktoré žiak nadobudne vo vizuálnej komunikácii, vnímaní a schopnosti tvoriť. Ide o citlivosť vnímania, ktorú využívame v každodennom živote, vnímanie prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom okolí. Ďalšou spôsobilosťou je využívať vizuálny jazyk na rôzne spôsoby vyjadrovania, spôsobilosť porozumieť vizuálnemu jazyku, a tiež schopnosť prijímať podnety a tvoriť rôzne vizuálne vnímateľné artefakty. Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj ďalších prierezových gramotností, a to predovšetkým **čitateľskej gramotnosti** (napr. vzťah obrazu a slova, mediálny obsah – podnety z neho, jeho tvorba, ale aj kritické čítanie), **digitálnej a AI gramotnosti** (napr. digitálne médiá a technológie, nástroje AI, ale aj témy ako autorské práva, licencie, etika používania AI) a v neposlednom rade **sociálnej a emocionálnej gramotnosti** (napr. sebaopoznávanie, vyjadrenie emócií a pocity, práca v kolektíve, reflexia tvorby).

Výtvarná výchova sa zameriava na rozvoj osobnosti žiaka a jeho schopnosť myslieť a komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka v rámci vizuálnej kultúry, a to pri rešpektovaní individuality žiaka, jeho vývinových charakteristík, osobnosti a nadania. Osvojovanie si výtvarného jazyka umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity.

V obsahovom štandarde sa vyskytujú pojmy zvýraznené **tučným písmom** (boldom). Ide o také pojmy, ktoré si žiak osvojuje tak, aby rozumel ich významu, vedel ich primerane veku a potenciálu vysvetliť a používal ich správne v kontexte učiva. Požadovanú úroveň zvládnutia týchto pojmov špecifikuje výkonový štandard. Pre pojmy označené boldom platí, že sa neočakáva výlučne reprodukcia formálnych definícií, ale ich funkčné porozumenie a používanie.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: **výtvarný jazyk a komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, tvorivá osobnosť**. Jednotlivé komponenty sa delia na výkonové a obsahové štandardy, ktoré tvoria dynamický celok. Vzájomne sa prekrývajú, rozvíjajú a dopĺňajú. Sú formulované tak, aby zmysluplne gradovali v cykloch vzhľadom na funkčnosť vzťahov medzi cieľmi, výkonmi a obsahmi.

Komponent výtvarný jazyk a komunikácia je zameraný na spoznávanie a používanie jednotlivých výtvarných vyjadrovacích prvkov (bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber) a kompozičných princípov (rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas), prostredníctvom ktorých žiak vyjadruje svoje predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti a pocity. Oboznamovanie sa s nimi prebieha prostredníctvom vlastnej tvorby žiaka, ale aj skúmaním a analyzovaním tvorby iných, vrátane kritického hodnotenia produktov vytvorených AI. Dôležitou súčasťou komponentu výtvarný jazyk a komunikácia je osvojovanie si tvorivých postupov a ich kombinácií, techník (napr. kresby, maľby, grafiky a priestorového vytvárania), návykov potrebných pre prácu s nástrojmi, materiálmi, médiami a technológiami, vrátane experimentovania s nimi. Neoddeliteľnou súčasťou tohto komponentu je tiež overenie komunikačných účinkov na prijímateľa, získanie spätnej väzby na proces a výsledky tvorby aj rozvoj interpretačnej zložky. Jednotlivé obsahy a výkony gradujú spôsobilosti žiaka od spoznávania výtvarného jazyka po jeho cieľavedomé používanie.

Komponent umenie a vizuálna kultúra zabezpečuje, aby sa žiak prostredníctvom tvorivej interpretácie dokázal orientovať vo svete umenia, ako aj prepájať ho s každodenným životom. Komponent pracuje s celou škálou podnetov výtvarného umenia ako je maľba,

kresba, grafika, socha, objekt, inštalácia, fotografia, multimédiá, performancia, tiež architektúra, urbanizmus, dizajn, aplikované umenie, film, scénografia, AI generovaný obsah. Zahŕňa tiež ľudové umenie, umenie subkultúr, minorít, Art Brut a pod. Pestrosť podnetov z diel slovenských umelcov a umelkýň, ako aj zahraničných – európskych a mimoeurópskych vedie k vnímaniu rozmanitosti umeleckých prejavov. Tradičné a elektronické podnety z vizuálnej kultúry (napr. reklama, svet značiek, piktogramov, bannerov, billboardov) spájajú komponent s aktuálnym spoločenským prostredím. Vytvára sa tým priestor na rozvoj spôsobilosti kriticky čítať obrazy, tiež schopnosti odhaľovať deepfake, ako aj rôzne formy manipulácie. Komponent dáva priestor aj možnosti neformálneho vzdelávania formou návštevy galérií, múzeí, v prípade možnosti divadla a iných inštitúcií, ako aj absolvovaním ich vzdelávacích aktivít. Aktívne osvojovanie najrozmanitejších kultúrnych a umeleckých hodnôt vedie žiaka k ich rešpektovaniu a oceňovaniu. Rovnako ho motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

Komponent tvorivá osobnosť upriamuje pozornosť na sociálny a osobnostný rozvoj žiaka. Na dosahovanie cieľov a plnenie výkonových štandardov využíva obsahy aj z iných komponentov, pretože oblasť postojov, hodnôt, emócií a pocitov nie je možné oddeľovať od samotnej tvorby, komunikácie, ani od vnímania a interpretovania podnetov z umenia a vizuálnej kultúry. Prostredníctvom tvorby – uplatňovaním subjektivity, vyjadrením emócií a pocitov, reflexiou tvorby, ako aj schopnosťou prezentovať jej výsledky, sa rozvíjajú aj mäkké zručnosti žiaka a nachádzajú odpovede na otázky svojej osobnostnej i skupinovej identity. Pri výtvarných projektoch sa učí definovať vlastné ciele a hľadať vhodné stratégie na ich dosiahnutie. Rozvíja sa jeho schopnosť plánovať, organizovať, realizovať a hodnotiť. Prepojením mentálnych operácií (predstavy, fantázie, nápady) s objavovaním ich formálneho vyjadrenia (obrazom, tvarom) a technickou realizáciou (tvorba artefaktu) sa rozvíja tvorivosť a komplexnosť vyjadrovania, uplatňujú sa postupy na posilnenie odolnosti voči tlaku na instantné riešenia (AI generovaný obsah). Dôraz na vlastné riešenia žiaka rozvíja autentickosť osobnosti a jeho tvorivé sebavedomie.



Obrázok č. 2. Komponenty vyučovacieho predmetu výtvarná výchova

Ciele vyučovacieho predmetu

- Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
- Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
- Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
- Samostatne, kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami a rozumieť ich dôležitosť.
- Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
- Reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.
- Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanía

výsledkov umeleckej tvorby.

- Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.
- Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby si žiak osvojil, v nadväznosti na detský výtvarný prejav, základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky a prvky výtvarného jazyka. Spolu so získavaním skúseností s nástrojmi, materiálmi a technológiami sa žiak učí vyjadrovať vlastné predstavy, fantázie, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie. Prostredníctvom tvorby a umenia spoznáva okolitý svet a rozvíja sa jeho zmyslová citlivosť, zručnosti a sebapoznanie. Spracovávaním podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry sa učí vnímať rozmanitosť prejavov myslenia, videnia a cítenia ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky a využívať ich pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Vyjadriť sa prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou.
3. Použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy pri tvorivej činnosti.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.
6. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť prežívania.

Výtvarný jazyk a komunikácia

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Rozlíšiť a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy.

Prostredníctvom hravého experimentovania rozvíjať fantáziu a objavovať možnosti použitia nástrojov, materiálov, techník, technológií, postupov.

Identifikovať dostupné digitálne zariadenia na tvorbu digitálneho obsahu.

Obsahový štandard

- **výtvarné vyjadrovacie prostriedky – prvky a kompozičné princípy**, ich vlastnosti a kombinácie;
- **výtvarné asociácie** na rôzne **zmyslové podnety**;
- tvorenie prostredníctvom rôznych **nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorová tvorba, pohybová expresia** a experimentovanie s nimi;
- výtvarné laborovanie s postupmi vybraných **ľudových tradičných remesiel**.
- **výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode**;
- tvorenie **dočasných a procesuálnych prác**;
- rozlišovanie **digitálnych zariadení** a typov **digitálneho, AI generovaného obsahu**.

Umenie a vizuálna kultúra

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Tvorivo interpretovať diela a opísať podnety z umenia.

Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu.

Identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.

Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy kultúrnej inštitúcie z obce a regiónu.

Opísať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.

Obsahový štandard

- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry;
- vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života;
- objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov: **čiara, škvrna, tvar, farba, plocha** a kompozičných princípov: **rytmus, symetria, farebný a tvarový kontrast** v dielach zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov;
- návšteva múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru vrátane ich virtuálnych alternatív;
- objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry a pátranie po dôvodoch ich prezentácie;
- uvedomenie si existencie AI generovaných obrázkov alebo videí;
- reklama v rôznom prostredí.

Tvorivá osobnosť

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Výtvarne reagovať na emócie a pocity.

Reflektovať vlastnú výtvarnú tvorbu.

Počas tvorivého procesu pracovať v skupine.

Obsahový štandard

- tvorenie **kolektívnych prác**;
- vyjadrenia pocitov a emócií v umení a vizuálnej kultúre;
- tvorba výtvarného portfólia;
- základné postupy reflexie pri tvorbe a vnímaní umeleckého diela.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je rozširovať a prehĺbovať u žiaka spôsobilosti v používaní výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka. Je vedený k tomu, aby si dokázal vybrať a používať nástroje, materiály, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných

predstav, fantázie, myšlienok, skúseností, pocitov a emócií. Prostredníctvom tvorby a umenia sa u žiaka prehlbuje zmyslová citlivosť a sebazpoznanie. Umenie, tradičné ľudové umenie a vizuálna kultúra podnecujú žiaka ku kritickému pohľadu a rešpektu rozmanitých prejavov kultúry a spoločnosti.

Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

1. Tvorivo použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky a princípy kompozície.
2. Tvorivo použiť nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv/fantázie, prežívania a skúseností.
3. Tvorivo interpretovať diela a artefakty z umenia a vizuálnej kultúry.
4. Overiť účinky vizuálnej komunikácie.
5. Vnímať prínos a poslanie kultúrnych inštitúcií.
6. Tvorivo vyjadriť rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces a výsledky tvorby, rešpektovať prejavy kultúrnej rozmanitosti.

Výtvarný jazyk a komunikácia

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Vyjadriť vlastné prežívanie, predstavy/fantáziu, skúsenosti prostredníctvom vedomého výberu výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.

Opísať funkciu vybraných vyjadrovacích prostriedkov.

Uplatniť získané skúsenosti a vedomosti pri bádani a experimentovaní s výtvarnými nástrojmi, materiálmi, technikami, technológiami a postupmi.

Zrealizovať výtvarnú úlohu pomocou vybraných nástrojov, materiálov, techník a postupov.

Zvoliť digitálne technológie na realizáciu výtvarnej úlohy.

Obsahový štandard

- Rôzna kvalita výtvarných vyjadrovacích prostriedkov: **bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, svetlo, povrch-textúra** prostredníctvom tvorby a podnetov

- z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry;
- výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety;
- techniky **kresby, maľby, grafiky, modelovania, priestorovej tvorby** a ich kombinácie;
- výtvarné laborovanie s postupmi vybraných **tradičných ľudových remesiel**;
- výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode;
- tvorenie dočasných a procesuálnych prác;
- overovanie vizuálnych informácií, **digitálneho obsahu** a ich autenticity;
- **digitálne médiá – počítačová grafika, fotografia, video, animácia**;
- syntéza textu a obrazu.

Umenie a vizuálna kultúra

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Tvorivo interpretovať diela a rozlíšiť podnety z umenia a vizuálnej kultúry.

Identifikovať súvislosti medzi vlastným výtvarným dielom a zvolenou témou.

Rozlíšiť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.

Opísať skúsenosť z návštevy kultúrnych inštitúcií.

Opísať činnosti a funkcie kultúrnych inštitúcií.

Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.

Použiť postupy na vyhľadávanie a overovanie vizuálnych informácií.

Obsahový štandard

- Analyzovanie a tvorivé interpretovanie artefaktov z **dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry**;
- porovnanie diel vybraných **umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov**;
- premena výtvarných **vyjadrovacích prostriedkov a žánrov** naprieč **dejinami výtvarného umenia a vizuálnou kultúrou**;
- vybrané obsahy z dejín umenia;
- návšteva **galérie, múzea, pamiatky**, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru vrátane virtuálnych alternatív: virtuálna galéria, múzeum, portfólio umelkýň a umelcov;

- rola kurátora, galerijného pedagóga, kritika, umelca;
- spôsoby prezentácie, možnosti **školskej galérie**, príprava a realizácia **výstavy** alebo prezentácie;
- rozpoznávanie AI generovaného obsahu a pomenovanie jeho typických nedokonalostí;
- **etické zásady** a ich uplatnenie vo vizuálnej komunikácii.

Tvorivá osobnosť

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Rozpoznať a interpretovať emocionálny výraz vo výtvarnej tvorbe.

Reflektovať vlastnú výtvarnú tvorbu, tvorbu iných a obsahy generované AI.

Kooperatívne pracovať v skupine počas tvorivého procesu.

Využiť metódy hodnotenia vlastnej tvorby.

Prezentovať výsledky výtvarnej tvorby.

Posilňovať sebadôveru založenú na vlastnej tvorivosti.

Obsahový štandard

- Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre;
- tvorba samostatných a kolektívnych výtvarných prác;
- jednotlivé **etapy procesu umeleckej tvorby**;
- druhy a formy reflexie vlastnej umeleckej tvorby;
- reflektovanie **stereotypných zobrazení, variácie a inovácie** stereotypov;
- možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti;
- vytváranie výtvarného portfólia.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je pripraviť žiaka na cieľavedomé používanie výtvarného jazyka a jeho komunikačných účinkov. Tvorbou a kritickou percepciou sa prehlbuje zmyslová

citlivosť a sebazpoznanie žiaka. Prostredníctvom umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry žiak reflektuje aktuálne spoločenské témy, ich vplyv na spoločnosť a každodenný život.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Oceniť prínos tímovej práce pre tvorivý proces.
2. Cieľavedome komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka, využívať experimentovanie a tvorivo sa výtvarne vyjadrovať.
3. Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry a reflektovať ich účel, zmysel aj hodnotu.
4. Zámerne využiť a pomenovať účinky výtvarného prejavu ako vizuálneho komunikačného nástroja.
5. Oceniť celospoločenskú rolu kultúrnych inštitúcií.
6. Reflektovať pocity a emócie z vizuálnych podnetov a z umeleckej tvorby.
7. Oceniť tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
8. Uplatniť hodnotiace kritériá ako nástroj na plánovanie, realizáciu a reflexiu výtvarnej tvorby.
9. Porozumieť vizuálnym významom, kriticky čítať a identifikovať prvky manipulácie vo vizuálnej komunikácii.
10. Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
11. Zaujímať sa o prepojenia umenia a spoločenského diania.
12. Zodpovedne využívať digitálne technológie a médiá vrátane AI na tvorbu, zdieľanie a estetickú výtvarnú komunikáciu.

Výtvarný jazyk a komunikácia

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Cieľavedome využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky a ich kombinácie na riešenie výtvarnej úlohy.

Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.

Využiť skúsenosti z experimentovania na riešenie výtvarnej úlohy.

Realizovať výtvarnú úlohu pomocou cieľavedomého výberu nástrojov, materiálov, techník a postupov.

Navrhnuť, overiť a obhájiť riešenie výtvarného problému.

Zodpovedne využiť digitálne technológie, AI a médiá na vizuálnu komunikáciu s rešpektovaním etických zásad, autorských práv a licencií.

Použiť jednoduché digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu.

Obsahový štandard

- Možné podoby a transformácie **výtvarných vyjadrovacích prostriedkov: bod, línia, farba, tvar, škvŕna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber;**
- možné podoby a transformácie **kompozičných princípov: rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas;**
- možné podoby a transformácie **motívu** v artefaktoch **voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry;**
- výtvarné asociácie na rôzne **zmyslové podnety;**
- podoby a transformácie techník **kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania** do súčasných vizuálnych foriem;
- originálne autorské postupy vychádzajúce z tradičných techník ľudových remesiel;
- tvorenie dočasných a procesuálnych prác;
- vyjadrovacie prostriedky **digitálnych médií** a ich komunikačné účinky: **počítačová grafika, fotografia, video, animácia, AI nástroje;**
- transformácie vzťahu obrazu a textu.
- **etické zásady, autorské práva a licencie** – ich význam vo svete vizuálnej kultúry.

Umenie a vizuálna kultúra

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Tvorivo interpretovať a analyzovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry.

Zhodnotiť vizuálne a významové vzťahy medzi svojimi dielami z rôznych období.

Vysvetliť význam kultúrnej rozmanitosti a porovnať jej prejavy.

Reflektovať skúsenosť z návštevy kultúrnych inštitúcií.

Oceniť význam kultúrnych inštitúcií.

Analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia.

Použiť postupy a nástroje na vyhľadávanie a overovanie vizuálnych informácií.

Aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov prostredníctvom tvorby.

Reflektovať vplyv vizuality, online médií a AI na každodennosť človeka a spoločnosti.

Obsahový štandard

- Analyzovanie a tvorivé **interpretovanie** vybraných globálnych tém a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry;
- vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov 20. storočia po súčasnosť;
- **angažované umenie** a **umenie vo verejnom priestore**;
- podnety z **konceptuálnej** a **multimediálnej tvorby, performancie, videa, animácie a filmu**;
- podnety z **mimoeurópskeho umenia a kultúry**;
- druhy a funkcie **dizajnu**;
- premeny a podoby **architektúry**;
- ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe;
- **manipulácia** prostredníctvom **umenia** a **vizuálnej kultúry**, jej celospoločenský vplyv a dosah na naše každodenné rozhodovanie;
- návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov;
- spoločenské poslanie galérií a múzeí;
- **hodnota umeleckého diela a trh s umením**;
- **mediá** a ich vplyv na hodnoty a názory;

- etické zásady, autorské práva a licencie vo svete vizuálnej kultúry

Tvorivá osobnosť

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

Výtvarne reagovať na obsahy a koncepty.

Reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.

Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.

Zhodnotiť prínos spolupráce pri tvorivých činnostiach.

Prezentovať proces tvorby a jej výsledky.

Posúdiť rozdiel medzi výsledkom ľudskej kreativity a AI generovaným obsahom.

Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov, obsahu generovaného AI.

Obsahový štandard

- **Participatívna tvorba**, tvorenie **kolektívnych prác**;
- pocity a emócie vyjadrené v umení a **vizuálnej kultúre**;
- jednotlivé **etapy procesu tvorby**;
- vytváranie obrazu sveta v koncepciách rôznych **umeleckých smerov**;
- reflexia tvorby a **hodnotiace kritériá**;
- reflektovanie autentických **autorských prejavov**;
- **sociálne médiá** ako priestor na **prezentáciu** a ich celospoločenský vplyv;
- diskutovanie o pravdivosti, komplexnosti **vizuálnych informácií**, autenticite;
- vytváranie a práca s **portfóliom**;
- spôsoby **prezentácie** výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti **školskej galérie, príprava a realizácia výstavy**.